

EDİTÖRDEN

Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM

Onu Manisa’da bir gönül dostunun anlatımıyla tanıdım. Vicahen görüşmeyi ne kadar isterdim! Nasip olmadı. Menkıbelerini dinledim, hayranlığım daha da arttı.

Ankara Kocatepe camiinde görevlidir. Bir gün Samanpazarı’nda bir kıraat-hanede Çorum’dan gelmiş biriyle karşılaşır. Hoş beşten sonra tanıştığı kişi kendisinin hafız olduğunu, beş çocuğuyla sefil halde olduğunu, imam olabilmek ümidiyle Ankara’ya geldiğini, fakat yol yordam bilmediğini söyler. Onun elinden tutar, Diyanet İşleri Başkanına götürür. Başkana durumu anlatır ve şunları söyler: “Muhterem başkanım. Ben musikişinasım. Ekmeğimi bir şekilde kazanırım. Bu arkadaş, işsiz ve ihtiyaç sahibidir. Ben ayrılıyım görevimden, benim yerime onu tayin edin.” O günkü şartlar bugünkü gibi değildi. KPSS, yeterlik filan yoktu. Başkanlık oluruyla tayinler kolayca yapılabiliyordu. Başkan onun ne kadar kerim gönüllü olduğunu bildiği için tebessüm etti ve: “Hele bir dur üstadım. Sen kal yerinde. Arkadaşına da bir görev buluruz” dedi. Başkan dediğini gerçekleştirdi ve o arkadaşı Ankara’da bir camiye imam olarak tayin etti.

Aradan birkaç ay geçmişti. Samanpazarı’nda yine aynı mekânda karşılaşır. Üstad arkadaşının halini hatırını ve rahatını sorar. Arkadaşı ona dualar eder. Çok mutlu olduğunu anlatır. Ancak kaldığı lojman küçük olduğu için beş çocukla sıkıntı çektiklerini söyler. Üstat, “kardeşim benim kaldığım lojman çok geniş, bize büyük geliyor, hemen değişelim” teklifini yapar. Oradan ayrılır, evine vardığında hanımına lojmandan taşınacaklarını söyler. Eşyaları toparlarlar birlikte. Taşınırlar ve evleri değişmiş olurlar.

Soğuk kış günleriydi. Üzerinde paltosu yoktu. Seven dostları ona pahalı bir palto alıp hediye ettiler. Sevinçle giydi. Fakat ertesi günü sırtında palto yoktu. Sebepini sorduklarında, yolda üşüyen bir dilenci gördüğünü, paltoyu ona hediye ettiğini söyledi.

Maaşını yeni almıştı. Bir mağaza önünden geçerken bir çocuğun, annesinin eteğini çekiştirerek ağladığını gördü. Kadına çocuğunun neden ağladığını sordu.

Kadın çocuğun bisiklet istediğini, fakat alacak imkânı olmadığını, onun için ağladığını söyleyince çocuğun elinden tutup mağazaya girdi. Bisikletin fiyatını sordu. Tam da aldığı maaş kadardı. Ücretini ödeyip bisikleti çocuğa hediye etti.

Bir gün dostlarını evine iftara davet eder. İftar vaktine yakın misafirler eve gelir. Fakat evde iftar sofrasının hazırlanmasıyla ilgili bir hareket görünememektedir. Misafirlerden merhum Nuri baba kendisine iftar sofrasını sorar. Yüzüne bakarak, “Amma da aç gözlüsünüz yahu, su var ya! Neyinize yetmez ki?” der. Yapacak bir şey yoktur. Nuri baba hemen bir bakkala gider ve helva ekmek alarak o günkü iftar edilmiş olur.

Sûfi Araştırmaları dergisinin 7. sayısında şiirini yayınladığımız Tahir Karagöz üstattan bahsediyoruz. O şiiri biraz şerh etmek istedik gücümüz nispetince. Şöyle başlıyordu şiir:

Şikâyet etmedim felekten aslâ,
Seyrettim âlemi rıza içinde.
Lügatimde yer etmedi bir dâvâ,
Yaşadım dünyasız dünya içinde.

Sûfi şikâyet etmez, aksine daima şükreder. Çünkü şükür farkındalık, şikâyet nankörlüktür. Cümle tam da doyumсу insanın tab’ını ima ediyor. Hep daha fazlasını isteyen, bir türlü doymayan, doymayınca da sürekli şikâyet eden, kabre girinceye kadar bir türlü duracağı yeri bilemeyen haris varlık. Sûfi iradesini de onu verene teslim eder. Sevk-i ilahi ilahi ile çalışır çabalar. Süreçten sorumlu tutar kendini, sonuca odaklanmaz. Sonuç mutlak irade sahibinin takdiridir çünkü. Onun için “el-hayru fi ma veka” (olanda hayır vardır) der her zaman. “keşke” yoktur onun lügatinde. Şirke eş görür o kelimeyi. Çünkü her olan bir tecelli-i ilâhîdir. Keşke demek o tecelliye itiraz anlamına gelir. Ona ilk itiraz eden de İblis’tir. İblisin yaptığı edepsizliktir. Hz. Âdem (as)’in yasak meyveyi yemesi ise isyandır. İsyan dinden çıkarmaz, lakin edepsizlik dinden çıkarır. Nitekim Hz. Âdem (as) tevbe etti ve affoldu, İblis ise sonsuza dek Allah’ın rahmetinden kovuldu. Onun için tasavvufun temel taşı “illâ edeb, illâ edeb”tir. Bunun için ilk mısradaki bir edep ifadesi kullanılmıştır. Şikâ-yetsizlik anlamında bile olsa şikâyet sözcüğüyle Allah sözcüğü bir arada kullanılması edebe muğayirdir. Onun için “felek” tabiri kullanılır. Edebiyatta mevhum tanrı anlamında kullanılmakla beraber bir mânâsı da Allah’ın varlık âlemine koyduğu düzendir. Her halükârda şikâyet yoktur.

Her ne var ise âlemde, her ne oluyorsa âlemde razı olmaktır sûfi olmak. Yunus bunu anlatır en yalın ifadelerle: “Hoştur bana senden gelen, ya gonca gül yahut diken, ya hilâttır yahut kefen, nârın da hoş nurun da hoş” Çünkü razı olunursa rızaya erişilir. Süreçten çekeriz kendimizi, razı oluruz sonuca. Sümbül Sinan Hazretleri sorar Muslihiddin Musa’ya: “Tanrı olsaydın neyi yapmak isterdin evlâdım?” diye. “Hâşâ!” der, “Şayet öyle bir şey olsaydı her şeyi merkezinde bırakırdım, çünkü ben O’ndan daha iyi bilemem ki!” cevabını verir ve “Merkez Efendi” kalır adı.

Lügatimizde dava, yani şikâyetle ilgili sözcüklere yer olmamalı. Arapça “hasım” olarak adlandırılır, mahkemelerde davaya taraf olanlar. Sözlük anlamı düşmanlıktır o kelimenin. Sûfinin hiç işi olmaz böyle kavram ve anlamlarla. Bunun Yunusçası, “Ben gelmedim davi için, benim işim sevi için, Dost'un evi gönüllerdir, gönüller yapmağa geldim”dir.

Böyle bir dünya kurmaktır sûflük. Dünyadan, dünyalık çekişmelerden, hırs-tan, kinden, kavgadan arınmış bir dünyada yaşamak. Böyle bir dünya yaşanacak dünyadır. Dünyayı dünyadan temizlemedikçe temiz olmayacak dünya. Sözlük anlamı “alçak” olan dünya ancak böyle yükselecek. Ona sahip olacak sûfî, fakat o ona asla sahip olamayacak. “Binlerce damada gelin olmuş bir güzeldir dünya. Her geleni âşık eder kendine, sonra boşar onu gönderir mahşere.” der Şeyh Sadî. Ama yine de güzeldir dünya, aldanmadan keyfini de çıkarmak gerek. “Helâl dairesi keyfe kâfidir” diyerek.

Sözü hayli uzattık. İlk teşekkürümüz Gürol PEHLİVAN ve Muhammet ÖZDEMİR kardeşlerimiz için. Doç. Dr. Aydın IŞIK, Doç. Dr. Caner IŞIK, Doç. Dr. Turgut KOÇOĞLU, Yrd. Doç. Dr. Nuran ÇETİN, Arş. Gör. Büşra ÇAKMAKTAŞ ve Yüksek Lisans öğrencileri Samet DALKARA ile Oğuzhan SAVAŞ kardeşlerimiz de bu dergiye vücut verdiler. Kendilerine minnettarız.

Hayırla kalın. Hiç “keşke”niz ve şikayetiniz olmasın.